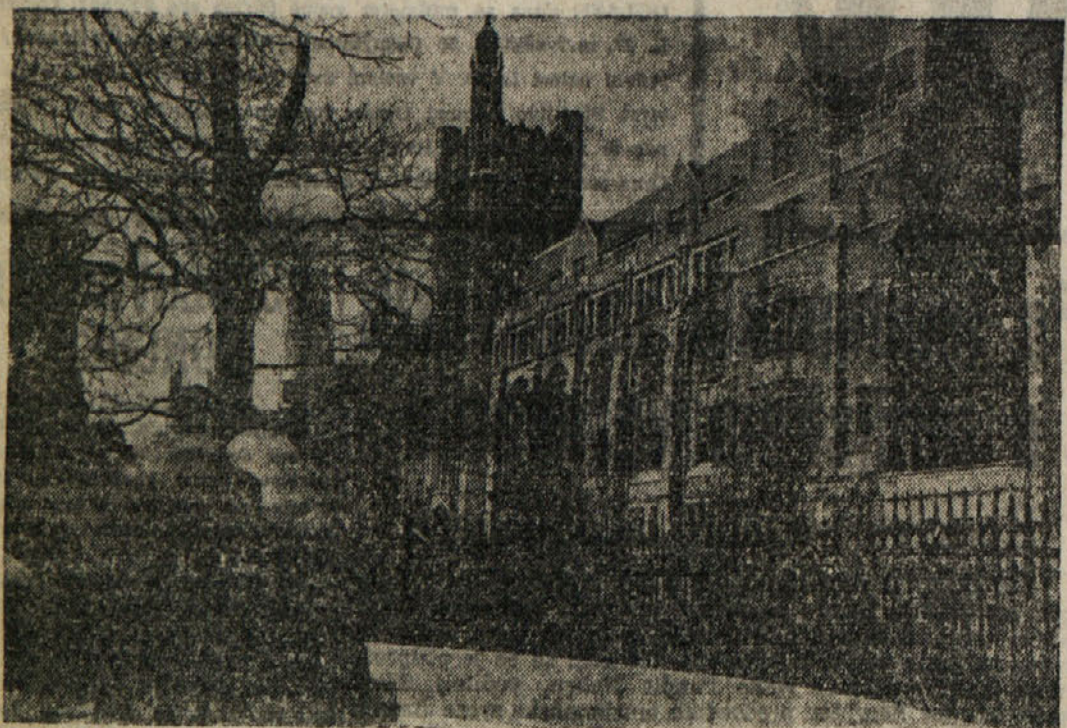

Znamenita univerza

Columbijska univerza v New York City, ki so jo ustanovili leta 1754, je ena lemed vodilnih univerz v Zdrženih državah. Vsako leto jo povprečno obiskuje nad 10.000 akademikov. Na sliki del učiteljskega kolegija univerze.

Violinski koncert
prof. Karla Rupla

Jutri, 10. t. m. ob 20.30 ur, bo Glasbena matica v Trstu predela v Ridotto gledališča Verdi koncert violinista Karla Rupla, ki ga bo spremljal na klavirju prof. Pavel Sveto. Umetnik Karlo Rupa je javnosti dobro znan in zato vlada za njegov koncert veliko zanimanje.

Predprodaja ustopno je v knjižarni Stoka, ulica Milano 30 in pri gledališki blagajni, Vstopnina 50 hr, sedeli po 100 in 70 hr. Vhod v koncertno dvorano je iz ulice S. Carlo št. 2.

Obiskovalce opozarjamo, da se bo koncert začel točno ob 20.30 ur.

Sporočila naslednji: Lully: Arias; Vrhovinar: Sonata; Mandelstam: Violinski koncert v e-molu; Haec-turjan: Spev in poem; Bojan Adam: Spev na Travnici gori; Dvornik: Slovanski ples; Kuno: Ljubka pripovedka; Suk: Burleska; Ravel: Habanera in Basim; Ples straton.

Kaznovani kršitelji
določb o racioniranju
električnega toka

Trst, 10. decembra. Zaveznika vojska uprava poročila, da so zatolili mnogo ljudi, ki so kršili ukaz o racioniranju električnega toka. Tem ljudem so prejšnji teden zastopniki oblasti izklopili elektriko. V toku so nadaljnji ukrepi, ki bodo zagotovili izvrševanje tega ukaza.

Poročilo nadalje opozarja prebivalce področja »A«, da je treba kar najbolj ekonomično izrabljati elektriko. Tok po cel pokrajini, in sicer po določbah nedavno objavljenega ukaza o racioniranju električnega toka.

OGROMNA TATVINA SIRA

Neznani tatovi so preteklo noč iz skladišča trške bratje Righi ukradli okoli 20 stotov sira, ki so ga pripeljali v skladišče en dan prej.

Opozorilo gozdnega urada

Pokrajinski gozdni urad opozarja, da je sekane božičnih dreves v državnih, občinskih in zasebnih gozdnih območjih strogo prepovedano. Prepovedano je tudi trgovanje s smrtičkami in s tem, ki ne morejo dokazati izvora in ki nimajo dovoljenja za uvoz božičnih dreves. Kršiteljem bo policija zaplenila blago in proti njim bodo uvedli sodni postopek.

Nadalje je strogo prepovedan vstop osebam in živalim na pogozdovana zemljišča ali kjer je pogozdovanje še v teku. Prav tako je prepovedano pošiljanje zidov in silitnih ograj okoli omejenih zemljišč. Kršitelji bodo odgovorni za povzročeno škodo na rastlinah in ogroženi traji bodo prijavili sodni.

Vse lastnike gozdov in parkov nujno opozarjamo, naj ob nastopu prvega mraza takoj pričnejo z odstranjevanjem in seganjem gnezdnih smrekovih škodljivcev, da se tako izognejo dolgaletnim kaznim.

PREHRANA

Razdeljevanje sladkorja. Danes so začeli vsi potrošniki v mestu in v pokrajinskih občinah razdeljevati po 300 gr sladkorja. Konec razdeljevanja 31. t. m., cena sladkorja 125 hr kg.

Sladkor papeške komisije. Nekateri skupine potrošnikov bodo dobile sladkor, ki ga je stavila na razpolago papeška komisija. Od nje dalje lahko na živilske nakupnice potrošniki v Trstu in v pokrajinskih občinah dvignejo naslednje količine: potrošniki od 0 do 4 let po 500 gr, od 4 do 10 let po 300 gr in osebe nad 65 leti po 500 gr sladkorja. Konec razdeljevanja 31. t. m. Cena 160 hr kg.

Testenine za delavce. Delavci, ki imajo dodatne živilske nakupnice za težke in najtežje delavce, lahko od danes dalje dvignejo po 600 gr testenin. Na testenine imajo pravico tudi uslužbenci zaveznikov sil, in sicer po 300 gr. Konec razdeljevanja 15. januarja 1947.

Izredno razdeljevanje v korist brezposelnih. Danes so začeli razdeljevati v korist brezposelnih naslednje živilske sladkor papeške komisije po 400 gr, in po 2 kg testenin. Konec razdeljevanja 31. t. m. Cena sladkorja 160 hr kg, testenin 26 hr kg.

OMEJITVE RIBELOVA

Mornariški dastnik je včeraj izdal objavo, da je dovoljen dnevi in nočni ribolov pod sledenimi omejitvami:

- Ribiške čolne in jedrnice opozarjamo, da ribarijo na svojo odgovornost; b) ribarjenje v kanalih, ki jih čedijo, minek polji, večinskih področjih, na bombardiranih področjih ter na področjih, kjer je nevarnost požara, je prepovedano; c) prepovedano je ribarjenje v polimeru 100 m od zasidranih ladij;

d) čolni in ladje morajo imeti ponoči predpisan luc in podsvetlo predpisane spoznavne znake.

KRVAVI DOGODEK V LOKVAH

V nedeljo so z zavezniki avtomobilom pripeljali v glavno bolnišnico 22 letnega mlajzja Andreja Svetin, stanujočega v Lokvah št. 39, težko ranjenega s strelom ranjenega s strelom na hrbtenici. Dogodek so prijavili sodnim oblastem, ki so uvedle preiskavo.

NEPRIJETEN NAPAD

V soboto ponoči so neznani v drevovalu XX. Septembra napadli 44 letnega Franca Galliana, stanujočega na trgu Sv. Antona 4 in mu prizadeli različne rane. Gallian so prepeljali v bolnišnico, kjer bo odzdravljen predvidoma v dveh mesecih.

BRZOSTRELKA V VRECI

V nedeljo dopoldne je neki policaj agent našel na pločniku v ulici Matijoli vredo, v kateri je bila brzostrelka kalibra 9, okvir za strelivo in ročna bomba vrste »OTO«.

ARETACIJA PREDKAZNOVANCA

Policija je v soboto aretirala že predkaznovanega Rudolfa Čanija, ki je skupno z dvema drugima pri pornikom pred časom pobegnil iz zaporov v ulici Barzallini.

ARETIRANA ZARADI POSESTI SAMOKRESOV

Policija je v soboto po zvezi aretirala mlajšega Fulvija Colota, stanujočega na Gradu št. 18, in Maria Galassa, stanujočega na Gradu št. 25, in sicer prvega zaradi nezakonite posesti samokresov na bombi in drugega zaradi avtomatskega samokresa.

ROPARSKI NAPAD

Angelo Sdrigotti iz Starancana je policiji prijavil, da so ga 23. novembra napadli štiri zakrknane osebe, oborožene z brzostrelkami in izvorno puško. Ustavile so ga v bližini njegove hiše ter mu odvzele blaginjo s 15.000 lirami. Policija je uvedla preiskavo.

NAJPREJ RANJEN NATA ZBLAZNEL

Pojdelec Viktorja Cebona iz Rhenberka, ki ga je pred nekaj dnevi ranil z nožem po glavi njegov polni brat in katerega so prepeljali v bolnišnico v ulici Brigata Pavia, je neprimerno zblaznel; prepeljali so ga v umobolnico v ulici Vittorio Veneto.

»Koroška kronika«

tednik britanske obveščevalne službe v Celovcu, je napredaj v Trstu, Gorici, Trzinu, Kanalu, Boven, Kobardu, Sečani in na Opčinah.

Poleg kronističnega gradiva iz Koroške, objavlja »Koroška kronika« vsak teden verske leposlovnih in drugih zanimivih člankov, na kar se posebej opozarjamo vse primorske Slovence.

ZANIMIVOSTI

Ali bo uspelo povečati
renani svet za dva milijona milj?

Bodoča ameriška pomorska armada admiral Byrda bo neraziskano področje pokrajine ob južnem tečaju morda zmanjšala s štirih na dva milijona kvadratnih milj. Z letal bodo napravili zemljevide teh novih ozemelj, kolikor jim bodo dovoljevali vremenski pogoji Antarktika.

Eden izmed članov odprave je rekel: »Če bodo tam ugodni pogoji za poletje, bomo mogli dodati k že znanim antarktičnim področjem še dva milijona kvadratnih milj.« Geografi trdijo, da obsega Antarktika okoli 6.000.000 kvadratnih milj. Doslej so našli samo okoli eno tretjino področja in napravili so zelo malo zemljevidov.

»United Press« piše, da bodo obnova raziskovanja iz zraka v Antarktiki prve obnovila problem arzičnih ostankov v mednarodnem pravu. Mornarica Zdrženih držav na misli na zahtevo po osemletju, ampak je samo javila, da bodo fotografije novih področij teroči pristojnim vladnim oblastem — verjetno zunanjemu ministru.

Pomorski letalci pravijo, da bodo v petek zvečer uradno javili, da domnevajo, da je bila nemška podmornica s francosko posadko, katere pogrešajo v Sredozemlju, zadela na mino, ki jo je prinesel vihar. Eksplozija se je verjetno primerila na odprtem morju ter se je podmornica takoj potopila.

Poveljstvo je dodalo, da je vihar, ki besni na tistem področju, odžal onemogočil vsak poskus reševanja ter so pomorske oblasti izgubile upanje, da bi rešili 21 članov posadke.

V narokajočem slabem vremenu so letala in ladje vseh vrst nadaljevali z iskanjem francoske podmornice, ki se ni vrnila v oporišče, potem ko je v četrti odpuila zjutraj iz tolniškega pristanišča, da izvedla potiskuse v potapljanju.

Poveljnik tolniškega pristanišča admiral Roger Lambert, ki vodi iskanje, je izjavil: »Ostaja la ena izmed 10.000 možnosti, da najdemo podmornico. Edino upanje je to, da se podmornica ni potopila, temveč je utrpela poškodbe, medtem ko je plula nad površino. Če pa se je, kakor domnevamo, zares potopila, se je morala spustiti v globino od 600 do 800 metrov. V tem primeru so na nasečo zaprte vse možnosti za reševanje. Mi nimamo nobenega sredstva, da bi dvignili na površino ladjo iz takšne globine.«

Kljub vedno manjšim izgledom so mornarji ostali na odprtem morju, uo noč na soboto in ves dan v dežju, silovitem vetru in besnem morju ter v vidljivosti, ki se je vsakič znižala na ničlo. Burja je pre-

deti zelo dobre volje. — Tudi Nina je naša... — Boljša takó — je pohvalil Gorny in previdno sedel, da ne bi zmečkal hladnih gub. Dvignil je glavo in s sečel dvojice velikih rujavil od, ki sta ga zavedno gledali. Takoj se je zavedel, da je izjavil v mladenki živo zanimanje in med vsem prisrčnim pogovorom je moral vedno gledati lepo oblikovano mladeničino telo in njen lepi obraz in jo povsem neposredno primerjal v Schmidtovo, ki pa ji ni bila enaka niti zdaleka.

— Morate nama pomagati, gospod Gorny — je dejala gospa Schmidt-Linder. — Ali ne, Nina, da lahko gospodu Gornju zaupava najino tajnost?

— Ah, da — je nekoliko nervozno odgovorila Nina.

— Potem nama morate pa res pomagati — je vztrajala gospodarka.

— Seveda — je priklimal Gorny. — Povejte že vendar, za kaj gre.

— Gre za zadevo, ki so jo nama zaupali »Neizprosnosti«: težavna tatvina: tu se konča vsa naša umetnost.

Gorny se je nesameln.

— Običajni sistemi ne odgovarjajo vašemu namenu? Tako je,

da ne smeš... Oo, gospod Gorny. Takoj naj vstopi in budi vidna z njim, ti priporočam... Si razumeš?

— V redu, bom vidna, toda ni treba, da se me dotika. — Marija je apert stopila v predsobo. — Gospa je dejala, da lahko vstopite, — je dejala s malo manj zadirnim glasom.

Gorny, ki al je medtem sikel plašč in odložil klobuk, je stopil v mali in ljubek salon, katerega oprema je kazala dober okus gospodarice. Za malo japonsko kaspidarico sta sedeli dve gospe. Starejša, ki je po vsej verjetnosti bila gospa Schmidt-Linder, je takoj vstala.

— Ali vas lahko predstavim?... moja prijateljica Nina Holm; gospod Gorny, moj dober znanec in kolega, s katerim sem preteklo leto nekaj časa delala v Londonu.

Gorny se je vidno priklonil.

— Jazite si, da ste doma — je dodala gospodarka, ki je bil, vi-

IZ JUGOSLAVIJE

Iz govora ministra Kidriča
ob sprejemu zakona o podržavljenju
zasebnih podjetij

Ob priliki, ko je ljudska skupščina na FLRJ sprejela zakon o nacionalizaciji zasebnih gospodarskih podjetij, je minister za industrijo Boris Kidrič imel daljši govor, v katerem je v obrazložitve predlaganega zakona med drugim izjavil tudi naslednje: Danesnja seja ljudske skupščine predstavlja brez dvoma zelo pomemben dan. Danes sprejemamo zakon, ki ga že dolgo pričakujemo naše delovne množice in vsi pravi rodoljubi te države. S tem zakonom posiljajo naše delovne množice v še popolnejši meri gospodarji svoje usode.

Zakaj nastopa prav zdaj čas, da izvedemo podržavljenju zasebnih gospodarskih podjetij? Zakaj tega nismo izvedli takoj po osvoboditvi? In zakaj jo z vso odločnostjo izvajamo zdaj? Državni sektor gospodarstva — torej sektor obče ljudske imovine — se od osvoboditve naprej utrjuje vedno bolj in bolj. Brez dvoma so bili v naši državi po osvoboditvi skeptiki, ki so računali, da se bo novi način gospodarjenja zrušil. Po osvoboditvi ljudske množice zlasti glede državne imovine še niso imele novega odnosa, ki ga morajo imeti delovne množice glede na državno imovino napram svoji ljudski državi. V najkrajših delovnih množicah je moral na temelju izkustva dozoriti spoznanje, da je državna imovina njihova imovina v najpopolnejši in najodločnejši smislu besede. Če bi torej takoj po osvoboditvi izvedli nacionalizacijo, bi ogrozili našo uspešno gospodarsko dejavnost. V specifičnih razmerah na-

šega razvoja je bilo potrebno okrepiti novo oblast predvsem a politične strani.

Največje gospodarske uspehe naše države moramo pripisati prav državnemu sektorju gospodarstva. S temi uspehi je povezano izboljšanje življenjske ravni naših širokih ljudskih množic. V vsaki državi, kjer so komandni položaji gospodarstva v rokah privatnih kapitalistov, gre in mora iti vsaka obnova na račun delovnih množic, ki postajajo s tem še bolj siromašne. Naša obnova pa gre nesporno v korist najširših množic delovnega ljudstva. To množice občutijo že danes in so zaradi tega pripravljene na nove zapore in nove žrtve. Zaradi izvajanja podržavljenja zasebnih gospodarskih podjetij ni nobene nevarnosti in suma, da bomo zmedli gospodarsko življenje. Danes bodo odšli delegati naših gospodarskih ministrstev v podržavljene tovarne, kjer se bo še bolj razplamtel delovni polet in utrdila zavest, da so najvažnejša sredstva proizvodnje presla v ljudske roke.

Naše delovne množice, ki so pričele boj za nacionalno osvoboditev, so pravilno slutile, da bo pomenila realna nacionalna osvoboditev tudi uvod v njihovo osvoboditev od izkoriščanja. Danes neposredno našemu delu, ki smo ga pričeli, ko smo zgrabili za orožje v boju za neodvisnost svoje domovine.

Naša dešela ne bo nikoli več predmet tuje eksploatacije, ki je z najprimitivnejšimi metodami izkoriščanja zavirala razvoj njenih bogatih gospodarskih sil. S tem zakonom predlagamo odškodnino za podržavljenja podjetja, istovestno pa poudarjamo, da je bogastvo ustvarilo delovno ljudstvo te dešele.

Zakon zajema podjetja, ki so bila že proglazena kot podjetja zveznega ali republiškega značaja. Delovni privatni lastnik nikakor ne bo otko, dovan ter poudarjamo, da daje državni sektor našega gospodarstva vse porokstvo dolžnosti prihranjenemu lastniku, da ga ne bodo izkoriščali in uničevali, kakor ga je izkoriščali in uničeval kapitalistični sistem.

Za podržavljenje imovine določa zakon odškodnino v vrednosti čistih aktiv na dan prevzema podržavljenosti imovine, v kolikor ne gre za lastnike, ki so zagrešili dejanja, ki imajo za posledico zaplenbo imovine. Zaradi tega ne more nihče trditi, da nismo šli do skrajnih meja, ko smo priznali odškodnino za imovino, ki so jo ustvarile v prvi vrsti delovne roke, ne pa njeni dozorci privatni lastniki. Odškodnina se daje po zakonu o državnih obveznicah, ki se glasio na prisnomska.

Zakon zajema podjetja, ki so bila že proglazena kot podjetja zveznega ali republiškega značaja. Delovni privatni lastnik nikakor ne bo otko, dovan ter poudarjamo, da daje državni sektor našega gospodarstva vse porokstvo dolžnosti prihranjenemu lastniku, da ga ne bodo izkoriščali in uničevali, kakor ga je izkoriščali in uničeval kapitalistični sistem.

Za podržavljenje imovine določa zakon odškodnino v vrednosti čistih aktiv na dan prevzema podržavljenosti imovine, v kolikor ne gre za lastnike, ki so zagrešili dejanja, ki imajo za posledico zaplenbo imovine. Zaradi tega ne more nihče trditi, da nismo šli do skrajnih meja, ko smo priznali odškodnino za imovino, ki so jo ustvarile v prvi vrsti delovne roke, ne pa njeni dozorci privatni lastniki. Odškodnina se daje po zakonu o državnih obveznicah, ki se glasio na prisnomska.

Zakon zajema podjetja, ki so bila že proglazena kot podjetja zveznega ali republiškega značaja. Delovni privatni lastnik nikakor ne bo otko, dovan ter poudarjamo, da daje državni sektor našega gospodarstva vse porokstvo dolžnosti prihranjenemu lastniku, da ga ne bodo izkoriščali in uničevali, kakor ga je izkoriščali in uničeval kapitalistični sistem.

Za podržavljenje imovine določa zakon odškodnino v vrednosti čistih aktiv na dan prevzema podržavljenosti imovine, v kolikor ne gre za lastnike, ki so zagrešili dejanja, ki imajo za posledico zaplenbo imovine. Zaradi tega ne more nihče trditi, da nismo šli do skrajnih meja, ko smo priznali odškodnino za imovino, ki so jo ustvarile v prvi vrsti delovne roke, ne pa njeni dozorci privatni lastniki. Odškodnina se daje po zakonu o državnih obveznicah, ki se glasio na prisnomska.

Zakon zajema podjetja, ki so bila že proglazena kot podjetja zveznega ali republiškega značaja. Delovni privatni lastnik nikakor ne bo otko, dovan ter poudarjamo, da daje državni sektor našega gospodarstva vse porokstvo dolžnosti prihranjenemu lastniku, da ga ne bodo izkoriščali in uničevali, kakor ga je izkoriščali in uničeval kapitalistični sistem.

Za podržavljenje imovine določa zakon odškodnino v vrednosti čistih aktiv na dan prevzema podržavljenosti imovine, v kolikor ne gre za lastnike, ki so zagrešili dejanja, ki imajo za posledico zaplenbo imovine. Zaradi tega ne more nihče trditi, da nismo šli do skrajnih meja, ko smo priznali odškodnino za imovino, ki so jo ustvarile v prvi vrsti delovne roke, ne pa njeni dozorci privatni lastniki. Odškodnina se daje po zakonu o državnih obveznicah, ki se glasio na prisnomska.

Zakon zajema podjetja, ki so bila že proglazena kot podjetja zveznega ali republiškega značaja. Delovni privatni lastnik nikakor ne bo otko, dovan ter poudarjamo, da daje državni sektor našega gospodarstva vse porokstvo dolžnosti prihranjenemu lastniku, da ga ne bodo izkoriščali in uničevali, kakor ga je izkoriščali in uničeval kapitalistični sistem.

Za podržavljenje imovine določa zakon odškodnino v vrednosti čistih aktiv na dan prevzema podržavljenosti imovine, v kolikor ne gre za lastnike, ki so zagrešili dejanja, ki imajo za posledico zaplenbo imovine. Zaradi tega ne more nihče trditi, da nismo šli do skrajnih meja, ko smo priznali odškodnino za imovino, ki so jo ustvarile v prvi vrsti delovne roke, ne pa njeni dozorci privatni lastniki. Odškodnina se daje po zakonu o državnih obveznicah, ki se glasio na prisnomska.

Zakon zajema podjetja, ki so bila že proglazena kot podjetja zveznega ali republiškega značaja. Delovni privatni lastnik nikakor ne bo otko, dovan ter poudarjamo, da daje državni sektor našega gospodarstva vse porokstvo dolžnosti prihranjenemu lastniku, da ga ne bodo izkoriščali in uničevali, kakor ga je izkoriščali in uničeval kapitalistični sistem.

Za podržavljenje imovine določa zakon odškodnino v vrednosti čistih aktiv na dan prevzema podržavljenosti imovine, v kolikor ne gre za lastnike, ki so zagrešili dejanja, ki imajo za posledico zaplenbo imovine. Zaradi tega ne more nihče trditi, da nismo šli do skrajnih meja, ko smo priznali odškodnino za imovino, ki so jo ustvarile v prvi vrsti delovne roke, ne pa njeni dozorci privatni lastniki. Odškodnina se daje po zakonu o državnih obveznicah, ki se glasio na prisnomska.

Zakon zajema podjetja, ki so bila že proglazena kot podjetja zveznega ali republiškega značaja. Delovni privatni lastnik nikakor ne bo otko, dovan ter poudarjamo, da daje državni sektor našega gospodarstva vse porokstvo dolžnosti prihranjenemu lastniku, da ga ne bodo izkoriščali in uničevali, kakor ga je izkoriščali in uničeval kapitalistični sistem.

ALEXANDER ARNO

17.

WANG-HO

Vrata mu je odprla služkinja, iz vedenja katere je bilo videti, da je šela pred kratkim prišla z dežele.

— Gospa, danes ne sprejemam — je takoj odločno dejala in poskušala pred nosom zaloputniti vrata obiskovalcu.

Gorny je hitro vtaknil nogo med vrata.

— Ne tako naglo, deklica moja — je dejal vnelo in jo zaupno potrepel po rami.

— Stran z nogo — je razburjeno zavpila mladenka. — Ste eden od policajev, ali ne?

— Kaj ti pade na um? — Vzel je iz žepa vizitko in ji jo pomnil v roke. — Pojdi, odneaj go gospe! Odgovorila je z nejevoljno kretnjo, a je kljub temu ubogala.

— Neki gospod bi rad govoril z vami — je dejala deklica gospodari. — Toca je precej nesramen.

— Ne vplj tako! — jo je opomnila gospa Schmidt-Linderjeva.

Kolikokrat sem ti že dejala, Marija,

da ne smeš... Oo, gospod Gorny. Takoj naj vstopi in budi vidna z njim, ti priporočam... Si razumeš?

— V redu, bom vidna, toda ni treba, da se me dotika. — Marija je apert stopila v predsobo. — Gospa je dejala, da lahko vstopite, — je dejala s malo manj zadirnim glasom.